

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

797. An, & qualiter acceptatio beneficii fieri possit per procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

dine ad præsumendum mandatum esse unius scuti, censet Lott. nu. 86. ex Put. decis. 393. l. 2. & Rota decis. 407. n. 6. p. 1. recent.) præsumeretur facta per ipsum nominatum in supplica, aut de ejus consensu vel mandato. Lott. cit. n. 87. Quòd si tamen etiam de tali expensa non aliter constaret, quam ex solito & consueto, seu quòd ea solita sit fieri in talibus, atque ita præsumptivè tantum, tunc, quantumcunque ea expensa magna prætendatur, urgeatque talis ejus præsumptiva & conjecturalis probatio, puta, quia non tantum signata, sed & registrata ostenditur supplicatio, & non consuevit registrari, nisi soluta pecunià, adhuc tamen ex ea ad factum & consensum ipsius nominati in supplica non posse inferri, ait Lott. num. 87. ed quòd id esset ex præsumptione præsumptionem deducere, contra l. 1. c. de dotis promiss. Porro hic observandum, quod monet Lott. cit. q. 28. n. 83. quòd etsi propter difficultatem probandi hanc acceptationem gratiæ admittatur ad eam directè probandam conjecturæ, ea tamen ipsa sint concludenter probanda, eàque posse reduci ad duplicem speciem, prout nimirum alia tendunt ad justificationem expensarum, ex quibus, ut dictum, desumitur actus & consensus in gratiam; alia verò tendunt ad justificationem ipsius facti circa usum gratiæ.

Questio 796. An, & qualiter valeat acceptatio beneficii, si quis primò collationi dissentiens, eam tamen postea acceptet?

Respondeo: præter ea, quæ hac in parte dicta sunt de præstando assensu electioni, quòd dum alicui sit collatio, isque ei renunciet, mox verò penitentia ductus eam acceptet, validam fore acceptationem, modò interim collator voluntatem non immutavit, & istam renunciacionem seu dissensum acceptavit. Laym. in c. licet. de procuratorib. n. 3. Idem dicens esse in hoc puncto de collatione facta absenti, quod de electione, citans pro hoc Anchar. in cit. c. licet. v. opponit. Notandum tamen hic ex eodem Laym. l. cit. n. 2. quòd in genere ait de contractibus, referre multum, utrum absens, an præsens sit, qui stipulationem seu pactiōnem obtulit; si enim absens sit, & de dissensu alterius nihil intellexit, nec probabiliter suspicari potuit, præsumitur illum in eadem contrahendi voluntate perseverasse, juxta gl. magnam in cit. c. licet. Si autem præsens sit, & dissensum alterius, cui pactiōnem obtulit, cognoscat, dum is de novo consentire vult, respondere potest: se jam mutasse voluntatem, ita ut contractus consistere nequeat, utpote ad cujus constitutionem necessarium est, ut consensus partium eodem tempore concurrant.

Questio 797. An, & qualiter acceptatio beneficii fieri possit per procuratorem, vel mandatarium?

Respondeo primò: dum aliquis sine tuo mandato speciali ad acceptanda beneficia beneficium tibi collatum acceptet, beneficium tuum non est, sive non acquiris jus in eo, quousque ratam habeas acceptationem illam; nam acceptatio illa facta à non habente potestatem est nullius valoris; ratihabitio autem illa est clara beneficii acceptatio. Castrop. de benef. d. 2. p. 32. n. 2. quin & Covar. l. 3. var. c. 16. n. 5. & plures alii, quos citat, censent ratihabitioem illam præstare, ut beneficium illud

effectum sit tuum à puncto acceptationis illius factæ per alium, ed quòd retrahatur, & mandato æquiparetur; hanc tamen extensionem nec sibi, uti nec Vasq. in opusc. de benef. c. 4. §. 4. dub. 3. nec Abbati in c. accedens. de prob. placere, ait Castrop. loc. cit. ed quòd ratihabitio non possit retraheri ad causandum effectum tempore, quo ipsa non est, adeoque non possit collationem firmam facere, jusq; beneficiato concedere pro tempore, quo fit acceptatio sine mandato; quia pro illo tempore ipsa non erat; nec obstat, ut ait Castrop. in aliquibus casibus à præsentis materia diversis retrahi, & mandato æquiparari.

2. Resp. secundò: potest acceptatio fieri per procuratorem habentem speciale mandatum ad acceptanda beneficia, tamen si in particulari non nominetur beneficium illud, quod acceptandum est; quia licet beneficium onerosum sit, est tamen utile. Castrop. l. cit. n. 1. citans Vasq. ubi ante. dub. 2. Covar. l. 3. var. c. 16. n. 4. & plures alios apud illum.

3. Respondeo tertio: potest etiam vi talis mandati specialis, dum illud est sub signo universalis, nempe ad omnia vel quælibet beneficia per procuratorem acceptare curata; ed quòd, ut fusc ostendit & exemplificat Gonz. gl. 6. à nu. 20. per signum illud universale distrahatur mandatum, ut supponat pro beneficiis, tam simplicibus quam duplicibus & qualificatis. Castrop. Vasq. Covar. l. cit. non obstante textu c. cum in illis. de prob. in 6. ubi appellacione beneficiorum non veniunt curata in mandato de providendo, tamen si sub signo universalis concessum sit; cum hoc mandatum ambitiosum sit & restringendum: secus mandatum datum procuratori ad acceptandum, utpote maxime favorabile mandanti. Castrop. loc. cit.

4. Resp. quartò: tamen si aliàs seu quòd alia valeant gesta per procuratorem post ejus revocationem (quod etiam locum habere in revocatione tacita, quæ fit per mortem mandantis, tradunt Gl. communiter recepta in Clem. unic. de renunc. v. ignoran. tem. & alii apud Sanch. de matrim. d. 11. n. 6.) antequam tamen ejus revocationis noticia ad illum pervenerit, dum nimirum ipse contrahendo cum altero obligationem contrahit, adeoque ejus interest, mandati revocationem scire, ne aliàs damno afficiatur. Laym. ad c. ex parte. de rescript. in 6. acceptatio tamen beneficii Ecclesiast. facta à procuratore post revocationem mandati, etsi ea ad procuratorem non pervenerit, non valet; sicut nec valet in eo casu contractum per procuratorem matrimonium, utpote ad cujus essentiam spectat consensus principalium contrahentium, qui propterea à jure suppleri nequit, sicuti is in aliis contractibus suppletur. Laym. loc. cit. num. 7. Ratio responsionis est non tantum, quam dat Felin. quòd inter beneficiatum & Ecclesiam contrahatur quasi spirituale matrimonium, sed & alia generalior dari potest, nimirum quod ut Bartolus & Dynus ad l. si pater. ff. de manumissis vend. Revocatio mandati valet, etsi non perveniat ad notitiam mandatarii, si is exinde non lædatur, sive ejus non interest, sicut accidit in casu beneficii pro altero acceptati. Laym. ibidem. Nec obstat Clem. unic. de renunc. ubi quòd renunciatio beneficii facta à procuratore post ejus revocationem sit valida, etsi revocatio neque ad procuratoris, neque ad ejus, in cujus manibus sit renunciatio, notitiam pervenerit; nam id specialiter in hoc casu ita statutum ad puniendam inconstantiam, quæ Ecclesiasticas

personas, praesertim in hoc genere non parum de-
debet. Laym. *loc. cit.* remittens ad Dominicum,
Anchar, &c. in *c. ult. de procurat. in 6.* vide plura
apud eundem Laym. *loc. cit.* quoniam in aliis
materiis revocatio ignota procuratori, vel etiam
iis, cum quibus is contrahit, valeat, aut non valeat.

5. Respondeo quintò : mandatum ad acco-
panda beneficia dari potest laico, & aliis benefi-
ciorum incapaci; quia ipse non sibi, sed alteri be-
neficium acceptat. Castrop. *loc. cit. num. 3.* citans
Covar. *l. 3. var. c. 16. n. 4.* Vasq. *episc. de benef.*
c. 4. §. 4. dub. 2. in fine.

CAPUT QUARTUM.

DE POSSESSIONE BENEFICIORVM.

PARAGRAPHVS I.

De modo ac tempore capiendi, seu acquirendi possessionem beneficiorum.

*Quaestio 798. Num post institutionem, & ac-
ceptam legitimè collationem possit statim
adiri, & capi à beneficiato possessio auctori-
tate propria, absque officio iudicis, & sine mi-
nisterio executoris?*

1. Respondeo : spectato jure
communi & ordinario
electus post confirma-
tionem, praesentatus post
institutionem, colla-
rius post collationem
acceptatam, & acce-
ptam investituram (in-
tellige ubi ea requiritur) statim potest possessio-
nem capere, administrare beneficium, & ei
competentia jura exercere; quia per collationem
ipsam & verbalem institutionem consequitur quis
titulum beneficii, adeoque jus seu facultatem pos-
sionem vacantem capiendi, jura competentia
exercendi, &c. Rebuff. *in pr. tit. requisita in literis
collat. n. 24.* Laym. *in c. nosti. de elect. n. 4.* citans gl. *in
idem c. v. confirmata.* Jo. And. *ibid. n. 6.* Menoch. *de a-
dipisc. poss. remed. 4. n. 182.* &c. Lott. *l. 3. q. 22. n. 8.* ubi
quòd provisus possit sine ministerio Executoris
possessionem de jure & de facto vacantem apprehendere,
& sic habentem legitimum beneficii ti-
tulum propria auctoritate capientem possessionem
à nemine occupatam nullà poenà dignum esse;
eò quòd in *c. transmissum. de elect.* decum sit, post
confirmationem, quæ titulum tribuit, confirma-
tum posse administrare, & exercere jura & offi-
cium, absque eo, quòd caveatur ibi possessionem à
iudice dandam, tradunt ex communi sententia
Abb. *in cit. c. transmiss.* & Rebuff. *in pr. de missio. in
posses. n. 5.* apud Castrop. *de benef. d. 2. p. 32. n. 4.* esseque
validam, & legitimè possessionis effectus habere,
tradit ipse Castrop. ex Covar. *l. 3. var. c. 16.* quamvis
dicat cum Covar. esse illicitam (eò quòd ex *cir. c.
transmissam*, id licere, non satis inferatur; dicatur
autem *c. ad hac. de off. Archid.* pertinere ad Archidia-
conum institutos ab Episcopo mittere in possessio-
nem, & *c. licet Episcopus. de prab. in 6.* concedatur
Episcopo, ut in possessionem mittat institutos, sub-
latà per consuetudinem Archidiaconorum hac in
parte potestare) & talem puniri posse poenà non ad-

modum gravi propter auctoritatem sententia
contraria communis. Quæ tamen videtur intel-
ligere, ut constat ex præmissis à Castrop. de eo, qui
id faceret non obtentà investiturà,

2. Respondeo secundo : dum autem alius quis-
quam esset in possessione beneficii, adeoque hæc
vacans non esset, auctoritate propria captà posses-
sio foret illicita & vitiosa, in qua, qui eam accepit,
defendendus non esset. Laym. *loc. cit.* siquidem cum
pro depellendo etiam intruso exigatur iudicium,
talis provisus eum expellens à possessione videtur
sibi assumere partes iudicis, adeoque fieri iudex in
propria causa, quod est iniquum. Lott. *loc. cit.* Imò
censetur talis spoliasse priorem, quamvis mala fi-
dei possessorem, Argumento *c. gravis. de resit. spo-
liat.* Quin &, si à provisio seu titulum consecuto il-
lata esset priori possessori proprie dicta violentia,
meretur is privationem juris sui, juxta *cap. eum. qui,
de prab. in 6.* Laym. *ibid. ex Abb. ubi ante, & Rebuff.
in pr. de miss. in possess. n. 3.* Secus si habens verum
titulū apprehendit possessionem, sed sine violentia.
Rebuff. *in pr. tit. requisita in literis collationis, n. 24.*
Porro violentiam illam proprie talem tunc admit-
ti censet Lott. *loc. cit. n. 29.* quando duo concurrunt,
nempe resistantia alterius seu prioris possessoris,
nullo modo voluntatem suam alteri accommodan-
tis, & neglectus auctoritatis iudicis. atque ita licet
factà cessione per possessorem lite pendente non
possit collitigans propria auctoritate apprehende-
re possessionem beneficii, sed debeat expectare
iudicis sententiam & iussum; &, si id faciat, dica-
tur temerarius occupator, & totum id facere per
viam attentatorum sine omni effectu, non tamen
dici violentum, ex quo non habuit sibi contradi-
centem, & consequenter deficiente altero ex re-
quisitis ad violentiam. Similiter licet quis adhibe-
ret auctoritatem iudicis, etiam si per injuriam, &
sic apprehensà possessio semper manet vitiosa &
revocabilis, non dici adhuc violentum; quia in eo
cessat temeritas dicta, quæ est in neglectu iudicis,
alterum ex requisitis ad violentiam, & sic neutrum
incurrere poenam. *c. cum, qui.* Lott. *à n. 30.* vide de
his plura inferius, ubi qualiter vacet beneficium
ob captam violenter possessionem.

3. Respondeo tertio : dum specialis Ecclesiæ
alicujus consuetudo aut statutum vigeret, ut con-
firmatus, verbaliter institutus, aut aliter provisus
possessionem, quamvis vacantem, ipsemet ca-
pere non debeat, sed solenniter & corporaliter in-
duci in possessionem (quæ inductio solennis vo-
cari solet installatio, olim fieri solita per Archidia-
conum, juxta *cap. cum Bertholdus. de sent. & rejudic.*
Laym. *loc. cit.*) id observari debet, adeo, ut prius
quam